

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PODMÍNKY

vypsání ceny za předložení uměleckého návrhu zlaté 5 000 Kč mince
„**Městská památková rezervace Hradec Králové**“

V Praze v srpnu 2022

PODMÍNKY

vypsání ceny za předložení uměleckého návrhu zlaté 5 000 Kč mince
Městská památková rezervace Hradec Králové

- 1) Česká národní banka vypisuje cenu nejhodnotnějším návrhům zlaté 5 000 Kč mince, která bude vydána v roce 2023.
- 2) Vypsání ceny se řídí ustanoveními § 2887- 2889 občanského zákoníku o vypsání ceny.
- 3) Cena bude udělena nejhodnotnějším a technickým podmínkám vyhovujícím návrhům.

Během let 2021 – 2025 bude vydáno v rámci cyklu celkem deset zlatých mincí v hodnotě 5 000 Kč připomínajících význačné „Městské památkové rezervace“ (příloha podmínek vypsání ceny). Šestá mince cyklu bude věnována městu Hradec Králové.

Hlavní technickou podmínkou je odevzdání kruhového návrhu provedeného v sádře (lící a rubová strana samostatně) o průměru 190 - 200 mm (bezpodmínečný požadavek mincovny - překročení je důvodem k vyloučení z hodnocení) v patřičné síle, aby snesl manipulaci bez upevnění na podložku. Každý návrh musí být označen značkou (heslem vyjádřeným slovně, popř. číselně; kreslené značky jsou nepřípustné) na spodní straně sádrového kotouče, a to stejnou pro lící i rubovou součást návrhu mince. Návrhy musejí být předkládány v definitivní podobě; to znamená, že po technické stránce musejí být po drobných úpravách podle požadavků mincovny způsobilé k ražbě. Zásadní podmínkou je, aby pod jednou značkou byl předložen kompletní návrh mince, tj. aby obsahoval alespoň jednu lící a jednu rubovou stranu.

Mincovní pole musí mít tvar dutého zrcadla s nejnižším bodem uprostřed modelu, které se směrem k okrajům zvyšuje, což je podmínkou pro příznivou charakteristiku tečení materiálu. Technický výkres geometrie modelovací formy je uveden v příloze. Maximální výška plastiky (reliéfu) ve středové části modelů je 1,8 mm. Plastika musí pokrývat nejméně 50 % plochy mincovního pole; plošné proporce plastiky na jedné straně musí odpovídat plošným proporcím plastiky druhé strany. Při modelaci plastiky je nutné zohlednit její rozmístění v mincovním poli. Masivní a vysoká plastika na jedné straně vyžaduje nižší plastiku na protilehlé ploše druhé strany a naopak.

- 4) Na lící straně je nutno umístit v opisu (při obvodu mince) nebo v nápisu (řádcích) název státu „ČESKÁ REPUBLIKA“ a text „MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE“, označení nominální hodnoty „5000 Kč“ a kompozici tří zemských znaků. Postavení zemských znaků se řídí obecnými heraldickými zásadami (český lev na čestném místě uprostřed při horizontálním, popř. nahoře při vertikálním umístění znaků, z pohledu pozorovatele je moravská orlice umístěná vlevo, slezská orlice umístěná vpravo, orlice vlevo nesmí otáčet hlavu do středu mince). Při případné stylizaci nesmí dojít k nečitelnosti či nechtěnému karikování heraldických zvířat, nebo k záměně za jiná heraldická zvířata. Zemské znaky nemusejí vzhledem k velikosti mincovního pole zaujímat celou plochu, musejí však být umístěny v její horní části.

Vyobrazení státního znaku (pro ujasnění jednotlivých heraldických zvířat) je připojeno v příloze k těmto podmínkám. Vzhledem k tomu, že jde o kompozici zemských znaků, nikoliv čtyř heraldických zvířat ze státního znaku ČR, neměla by heraldická zvířata být umístěna ve společném štítu.

Lícni stranu je vhodné podle úvahy výtvarníka doplnit o případný motiv, navazující na rubovou stranu. Na místě, kde by podle mínění autora měla být značka mincovny, bude umístěno kolečko o průměru 8 - 10 mm (propočteno na model o průměru 190 - 200 mm).

Na rubové straně je nutno zobrazit motiv vztahující se k městské památkové rezervaci Hradec Králové, nápis nebo opis „MĚSTO HRADEC KRÁLOVÉ“ a letopočet ražby „2023“. Na místě, kde by měla být autorská značka, umístí výtvarník čtvereček o velikosti 8 x 8 až 10 x 10 mm (propočteno na model o průměru 190 - 200 mm).

Vzhledem k tomu, městské památkové rezervace jsou vybrané části historických jader měst s dochovanými budovami nebo jejich soubory, preferuje se řešení rubové strany jako koláže jednotlivých momentů před celkovým pohledem na město (vedutou).

Pokud se autor rozhodne zakomponovat do návrhu městský znak, doporučuje se současně předložit i variantu bez znaku, aby bylo možné volit mezi oběma řešeními.

Řešením hrany se výtvarník nemusí zabývat.

Mince bude ražena ze zlata o ryzosti 999,9, její průměr bude 28 mm a hrubá hmotnost 15,55 g. Mince bude ražena také ve špičkové kvalitě, u níž se zvláště dobře dociluje vrcholný lesk i v drobných ploškách proti matovému reliéfu. K této okolnosti by měli účastníci soutěže přihlídnout. Autoři návrhů mohou shlédnout vzorové modely pamětních mincí po předchozí dohodě se sekretářkou komise, tel. 224 413 409.

5) **Návrhy ucházející se o cenu musejí být odevzdány nebo odeslány poštou nejpozději do pátku 30. září 2022 na adresu:**

a) pro poštovní styk

Česká národní banka

Sekce peněžní

Na příkopě 28

115 03 Praha 1

b) pro osobní doručení mimo den uzávěrky

Česká národní banka - podatelna

vchod ze Senovážné ulice,

na dveřích proti vchodu mezi turnikety jsou uvedena telefonní čísla, na která je nutno volat a uvést, že jde o odevzdání sádrového modelu.

Doba příjmu: 7.00 až 17.00, v pátek 7.00 až 15.00 hod.

c) pro osobní doručení v den uzávěrky

Česká národní banka, vchod ze Senovážné ulice, ohlášení příchodu na telefonní linku 3409

Doba příjmu: 9.00 až 12.00 hod.

Ke každému návrhu musí být připojena zalepená obálka označená stejnou soutěžní značkou (heslem) jako na modelech. Obálka musí obsahovat lístek se jménem autora návrhu, jeho adresou, telefonním číslem, případně e-mailem, bankovním spojením a shodnou značkou jako na obálce.

Návrhy odeslané poštou musejí být avizovány e-mailem na adresu sarka.vicherova@cnb.cz nebo telefonicky na číslo uvedené v bodech 4 a 6. V oznámení je nutno uvést podací číslo odesílajícího poštovního úřadu. Návrhy musejí být zaslány v obalech pro křehké zásilky odpovídajících přepravním pravidlům pošty. Zásilky musejí být na vnějším obalu označeny „Soutěž na zlatou minci město Hradec Králové“. Zásilky doručené osobně do ČNB musejí být rovněž řádně zabaleny, aby nemohlo dojít k jejich poškození; zásilky předávané na podatelnu je nutno označit „Soutěž na zlatou minci město Hradec Králové“.

- 6) Návrhy zhodnotí Komise pro posuzování návrhů na české peníze. Předsedou komise je zástupce České národní banky, členy komise jsou renomovaní výtvarníci, medailéři, teoretici výtvarného umění, učitelé uměleckých škol a zástupce mincovny. Jednotlivých zasedání se zúčastňují odborní poradci v příslušném oboru. Komisi svolává Česká národní banka jako vypisovatelka ceny. Administrativní práce pro komisi zajišťuje sekretářka komise, Ing. Šárka Vicherová, zaměstnankyně sekce peněžní České národní banky, tel. 224 413 409.

- 7) Pro nejhodnotnější návrhy se stanoví tyto ceny:

I. cena	80 000,- Kč
II. cena	60 000,- Kč
III. cena	40 000,- Kč

Kromě cen může komise udělit režijní příspěvek autorům, jejichž návrh byl vyřazen v prvním kole hlasování, a odměnu autorům, jejichž návrh postoupil do druhého nebo třetího kola hlasování. Počet těchto příspěvků a odměn a jejich výše jsou závislé na počtu předložených návrhů a na jejich umělecké a technické úrovni. Ceny, odměny a režijní příspěvky vyplatí Česká národní banka do 30 dnů od výroku komise.

V případě, že žádný z předložených návrhů nebude splňovat podmínky pro udělení cen, může komise vyzvat vybrané autory k úpravě předložených návrhů podle připomínek komise. Vybraní autoři v případě předložení upraveného návrhu obdrží vyzývací odměnu a vítězný návrh získá I. cenu ve výši 80 000 Kč.

Ceny a odměny vyšší než 10 000 Kč budou podle § 36 odst. 2 písm. i) zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, ve znění pozdějších předpisů, sníženy o daň z příjmů ve výši 15 %.

- 8) Výběr návrhů pro realizaci provádí bankovní rada České národní banky. Bankovní rada není vázána názorem komise, k realizaci však může být vybrán pouze návrh, kterému byla udělena některá z cen, nebo návrh z užší výzvy výtvarníků.

Autorovi, jehož návrh bude realizován (líc i rub), bude vyplacena autorská odměna za převod oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví a výtvarnou spolupráci při realizaci, v celkové částce 60 000 Kč, a to na základě licenční smlouvy s autorem uzavřené. Nepřijme-li autor, jehož návrh bude vybrán k realizaci, návrh licenční smlouvy do 15 dnů poté, co mu bude doručen, vyhrazuje si ČNB právo zahájit jednání o realizaci s autorem jiného návrhu. V případě kombinace lící a rubové strany dvou autorů obdrží každý autor polovinu uvedené částky.

Autor návrhu vybraného k realizaci je povinen na hraně sádrových modelů vyznačit tzv. ražební postavení, tj. vzájemnou polohu lícové a rubové strany.

Bude-li nutno provést na přijatém návrhu úpravy, je autor povinen provést je bezplatně ve spolupráci s určenou mincovnou a za tím účelem se na vyzvání do mincovny dostavit. Náklady na jízdné spojené s cestou autora do mincovny budou hrazeny Českou národní bankou zvlášť po předložení příslušných dokladů. Jestliže by autor návrhu vybraného k realizaci nemohl provést či dokončit z jakéhokoliv důvodu definitivní úpravy ve stanovené době, má Česká národní banka právo nechat úpravy provést jiným výtvarníkem nebo zadat k realizaci jiný návrh.

Po realizaci návrhu obdrží autor autorský odražek lící a rubové strany mince z obecného kovu označený číslem 1.

Pokud nebude mince realizována vůbec, obdrží výtvarník, který v soutěži získal I. cenu, k této ceně částku 20 000 Kč. Pokud bude realizován jiný návrh než ten, kterému byla udělena I. cena, dostane autor návrhu, který získal I. cenu, částku 20 000 Kč.

- 9) Autorské právo k oceněným návrhům zůstává nedotčeno. Návrhy, které obdržely ceny nebo byly odměněné alespoň částkou 25 000 Kč, se stávají vlastnictvím České národní banky.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
sekce peněžní

Ing. Tomáš Trtek
ředitel sekce

JUDr. Jaroslav Moravec, Ph.D.
předseda komise

Městská památková rezervace Hradec Králové

Město Hradec Králové leží na soutoku řek Labe a Orlice. Rozprostírá se okolo návrší osídleného již v pravěku. První zmínka o Hradci je ve falzu zakládací listiny opatovického kláštera, která je datována roku 1073, ale ve skutečnosti vznikla až o téměř 100 let později. Hrad Hradec uvádí Kosmova kronika česká k roku 1091, sepsaná v letech 1119 až 1125. Poprvé se připomíná město Hradec ve smlouvě z roku 1225, která je prvním pramenným dokladem o existenci města. Ve středověku byl Hradec Králové věnným městem českých královen.

Historické centrum nyní rozprostřené okolo dvou náměstí má původ ve středověké zástavbě. Středověká zástavba města na návrší na soutoku řek Labe a Orlice i na předměstích mezi bočními rameny řek Labe a Orlice se plynule rozvíjela až do poloviny 18. století. V roce 1767 byl tento postupný rozvoj násilně přerušen zahájením stavby barokní bastionové pevnosti. Stavbou pevnostních objektů bylo obkrouženo historické centrum na návrší, zregulován tok řek Labe a Orlice a zbourána celá předměstí. Při stavbě barokní pevnosti tak zanikly nejenom obytné domy a usedlosti, ale i veškeré kostely, kláštery a špitály v okolí. Terén v okolí města byl upraven vytvořením inundačních kotlin a mj. blízký kopec Rožberk s poutním místem byl rozvezen a využit na stavbu pevnosti. Rozvoj města až do roku 1850, kdy poprvé byla zrušena pevnost, omezoval zákaz výstavby v pevnostním okrsku. Z pohledu dnešního je možné konstatovat, že přeměnou středověkého města v barokní pevnost došlo k nenahraditelným kulturním ztrátám. Velká bitva rakousko-pruské války, která se v červenci 1866 uskutečnila nedaleko města Hradce Králové u obce Chlum, se stala posledním impulsem k definitivnímu zrušení Královéhradecké pevnosti, jejichž význam s rozvojem vojenské techniky postupně v 2. pol. 19. století upadal. Proto v roce 1893 po dlouhých jednáních s armádou, město Hradec Králové pevnost, pevnostní stavby i pozemky odkoupilo. S trochou nostalgie je možné litovat postupný zánik rozsáhlé barokní pevnosti, avšak její demolice umožnila založit okolo historického centra na návrší na základě regulačních plánů moderní město, které pro své výjimečné kvality bylo v rámci tehdejšího Československa nazýváno „Salonem republiky“.

Městská památková rezervace je vymezena pouze okolo historického návrší ulicemi Československé armády a Komenského, které obkružují vesměs zaniklé středověké opevnění. Jenom na severu se hranice památkové rezervace odklání od hradeb a je vedena po vnějším okraji Žižkových sadů navržených Františkem Josefem Thomayerem (1909) ve stylu francouzské ozdobné zahrady. Kratičký úsek gotického opevnění, tj. spodní, horní a parkánové hradby je zachován vedle pivovaru v jihozápadní části.

Mezi nejvýznamnější stavby, které tvoří charakteristické panorama města se počítá gotický katedrální kostel Sv. Ducha (14. stol.), renesanční Bílá věž (16. stol.) s barokním zastřešením, barokní kaple sv. Klimenta (1714-1717) připisovaná Janu Blažejí Santinimu, která pohltila starší gotickou kapli sv. Klimenta (zmiňovaný již 1134) a klasicistní dvouvěžová budova radnice č.p. 1 (1851-1952). Na Velkém náměstí dominuje dvouvěžový barokní jezuitský kostel Nanebevzetí Panny Marie navržený Carlem Luragem (1654-1666) a navazující barokní jezuitská kolej, postavená na několika parcelách měšťanských domů. Se zřízením královéhradecké diecéze je spojena stavba biskupské rezidence č.p. 35 (1707-1710). Na poděkování, že se Hradci Králové vyhnul mor, byl uprostřed Velkého náměstí vztyčen Mariánský sloup z roku 1717 se sochami světců, ale také s prvním vyobrazením heraldického lva držícího písmeno G, který je znakem města. Domy okolo náměstí jsou převážně původem středověké, renesančně a barokně přestavěné a klasicistně upravené. Měšťanským domem, který prošel fázemi přestaveb od gotické až po barokní přestavbu je Dům u Špuláků č.p. 34

se sochou Panny Marie na balustrádě, který je rodným domem Františka Ulricha, dlouholetého starosty města (1895-1929), který se zasloužil o výstavbu moderního města.

Výškovou regulaci zástavby narušila výstavba konce a poč. 20. stol. V té době platil sanační zákon, který finančně podporoval demolice historických domů a novou výstavbu. Za připomenutí z tohoto období stojí jezuitský novobarokní dům U Beránka č.p. 30, navržený architektem Rudolfem Němcem (1906-1907), modernistický tzv. Špalkův obchodní dům č.p. 139 a 140 navržený královehradeckým architektem Františkem Fultnerem (1911) nebo secesní budova Záložního ústavu V Hradci Králové navržená pražským architektem Osvaldem Polívkou s nadživotními alegorickými sochami Obchodu a Úrody od sochaře Ladislava Jana Šalouna (1911).

Návrší se zástavbou bylo od založení opevnění města přístupno vozovou cestou vstupující do města již zaniklou Mýtskou bránou na východě a Pražskou bránou na severu. Pro pěší byla na jižní straně od nepaměti přístupná spojka z Velkého náměstí k řece Orlici tzv. Rybářskou baštou. V pol. 18. století bylo toto schodiště klasicistně přestavěno a zastřešeno (1809-1810, 1839). Od té doby nese název Bono Publico odkazující na „veřejné dobro“.

Hradec Králové je proslavený urbanismem a moderní architekturou z první pol. 20. stol. autorů zvučných jmen (Kotěra, Gočár...). Tyto stavby se nalézají mimo památkovou rezervaci Hradec Králové, tj. mimo vymezení tématu série vydávaných mincí. Proto tyto známé stavby umístěné mimo památkovou rezervaci nepřipomínáme. Odkazem na tuto slavnou epizodu architektonického rozvoje města Hradec Králové je na území památkové rezervace funkcionalistické betonové schodiště postavené na místě zbořené vodárenské věže Kropáčka v letech 1909-1910 architektem Josefem Gočárem. Toto Gočárovo schodiště je jednou z jeho prvních prací v Hradci Králové a současně je předznamenáním další řady významných staveb z pozdějších let realizovaných v nově rozvíjejícím se městě na místě zrušené pevnosti mimo dnešní památkovou rezervaci.

Omezený výčet významných památek ležících jen na území městské památkové rezervace Hradec Králové dokládá, že označení města Hradec Králové jako učebnici architektury má svoje odůvodnění.

Text, znak města a fotografie k tématu laskavě poskytlo Město Hradec Králové.

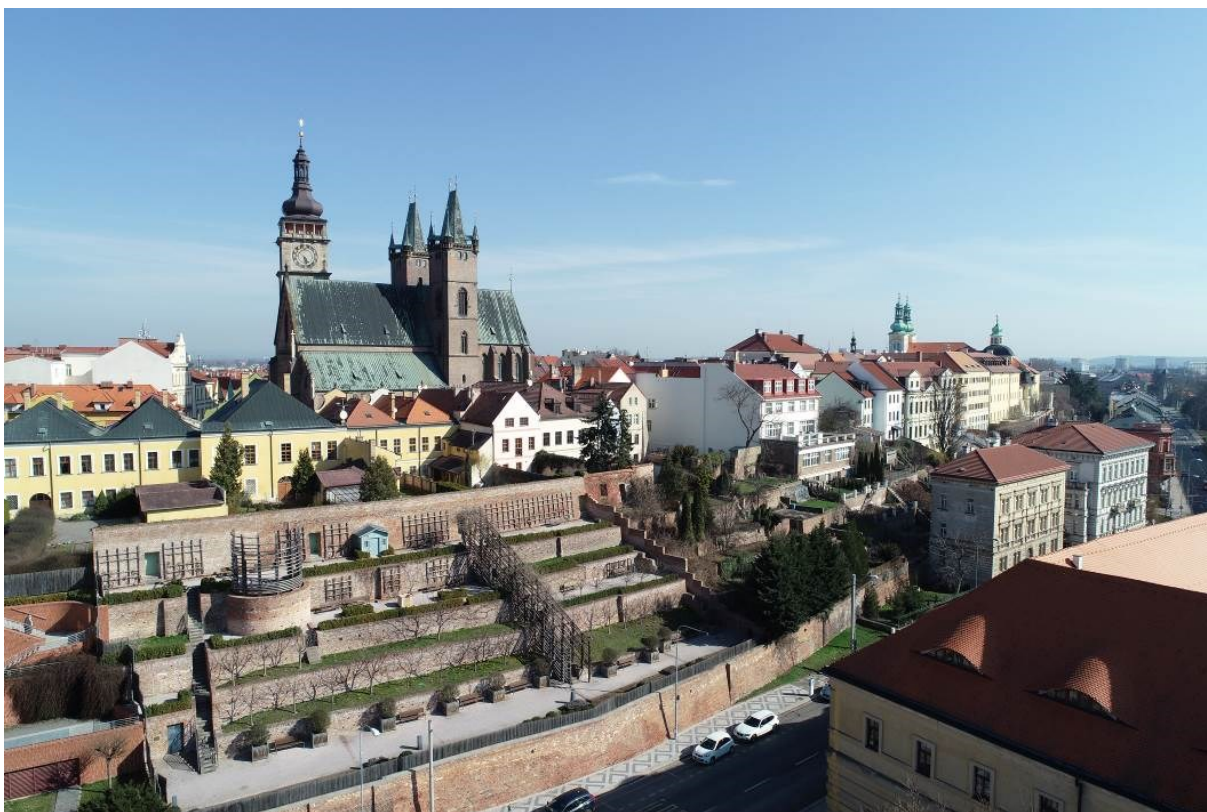
Znak města

Pohled na MPR Hradec Králové od jihu

Pohled na MPR Hradec Králové od východu

Pohled na MPR Hradec Králové od jihozápadu

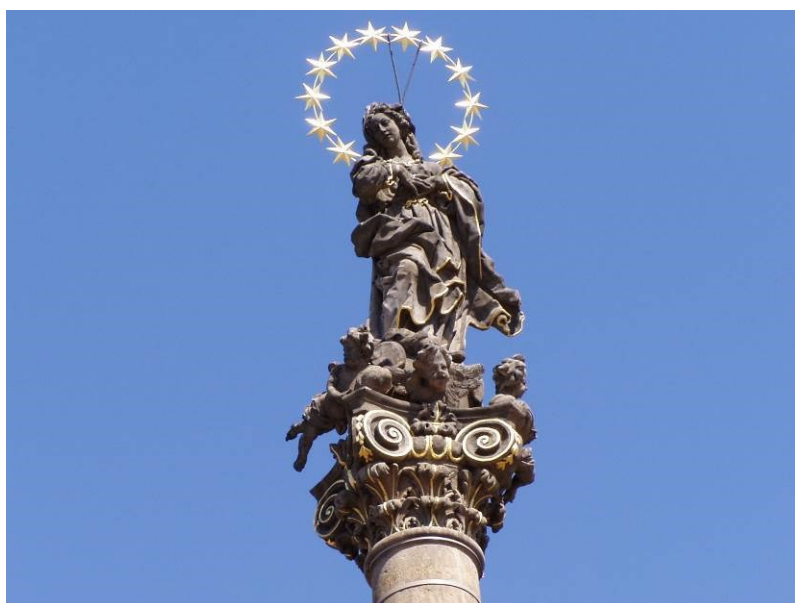
Velké náměstí

Velké náměstí

Radnice

Mariánský sloup - socha Panny Marie

Katedrální kostel Sv. Ducha, Bílá věž

Dům u Špuláků

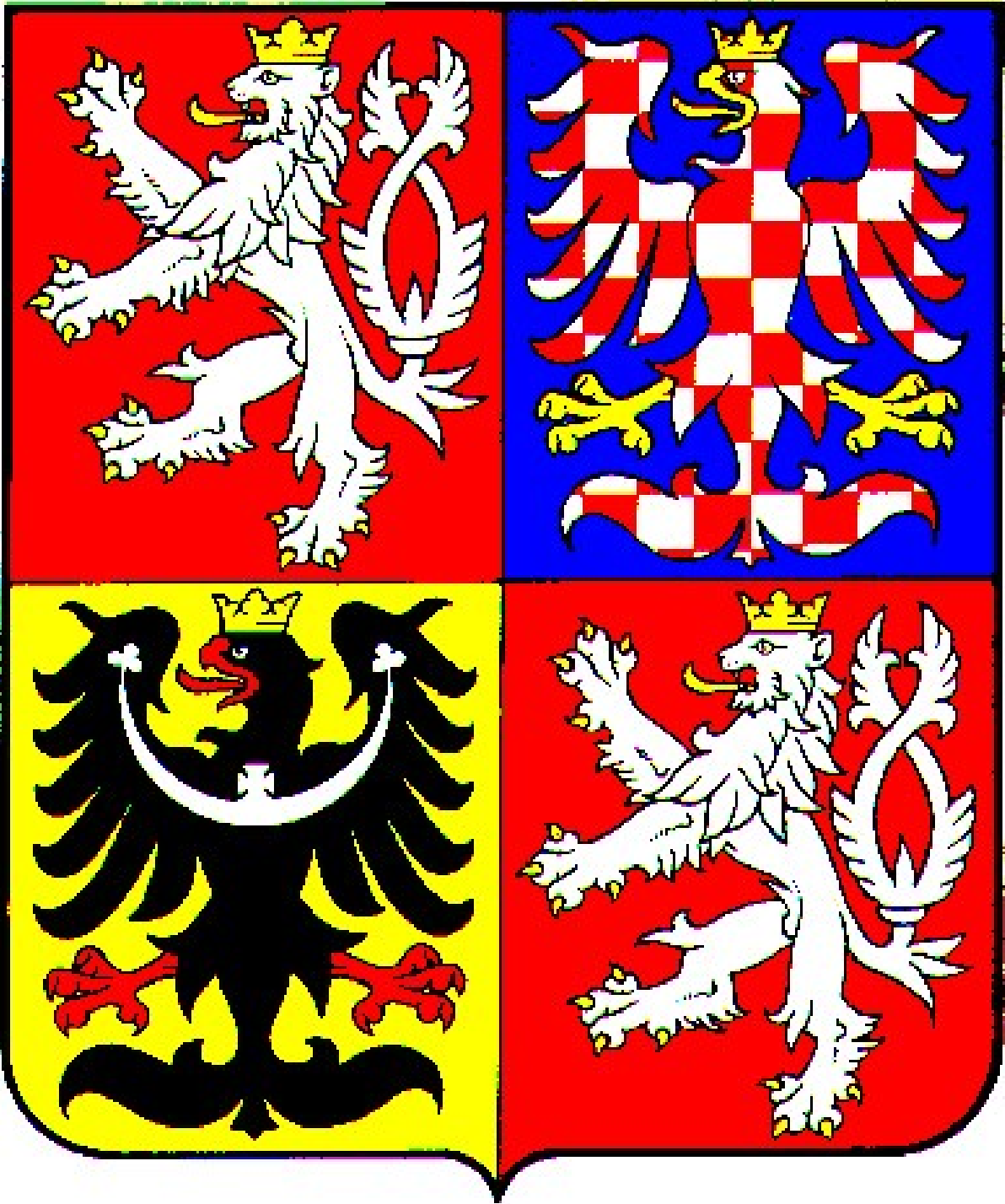
Záložní ústav

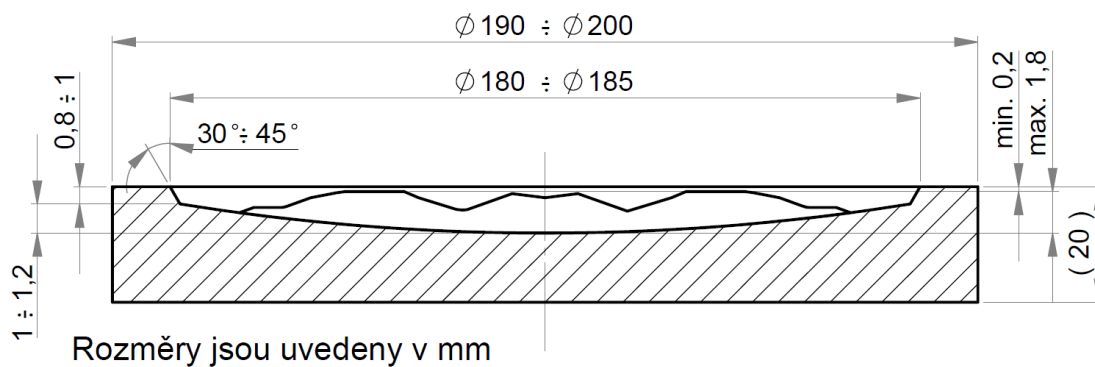
Schodiště Bono Publico

Schodiště Bono Publico a hradby

Technický výkres geometrie modelovací formy

Maximální výška reliéfu = 1,8 mm

Minimální výška reliéfu i písma = 0,4 mm

Minimální rozdíl mezi reliéfem a okrajem sádry = 0,2 mm

Plán emise pamětních a obchodních mincí a bankovek na léta 2021-2025

Pamětní stříbrné mince 200 Kč

Rok	Datum	Výročí	Název
2021	8. 9. 1921	100	† Jan Janský
	23. 9. 1871	150	* František Kupka
	31. 10. 1821	200	* Karel Havlíček Borovský
2022	23. 1. 1872	150	* Jože Plečnik
	20. 7. 1822	200	* Gregor Mendel
	19. 9. 1922	100	* Dana Zátopková, Emil Zátopek
2023	20. 2. 1523	500	* Jan Blahoslav
	březen 1948	75	Josef Karel Matocha jmenován arcibiskupem olomouckým
	18. 5. 1923	100	Zahájení pravidelného vysílání Československého rozhlasu
	17. 9. 1873	150	* Max Švabinský
2024	7. 12. 1723	300	† Jan Blažej Santini-Aichel
	4. 1. 1874	150	* Josef Suk
	2. 3. 1824	200	* Bedřich Smetana
	30. 7. 1674	350	† Karel Škréta
2025	1624	400	Vydání Komenského mapy Moravy
	12. 2. 1825	200	Založení české spořitelny Böhmische Sparkasse
	13. 7. 1925	100	Nález plastiky ženy v Dolních Věstonicích, tzv. Věstonické Venuše
	21. 10. 1125	900	† kronikář Kosmas

Pamětní stříbrné mince 500 Kč Slavné dopravní prostředky

Rok	Název
2021	Parní lokomotiva Škoda 498 Albatros
2022	Motocykl Jawa 250
2023	Osobní automobil Tatra 603
2024	Tramvaj ČKD Tatra T3
2025	Cvičný letoun Aero L-39 Albatros

Mimořádná stříbrná mince 10 000 Kč

Rok	Datum	Výročí	Název
2022	1922	100	Založení Velké Prahy

Zlaté mince 5 000 Kč cyklus Městské památkové rezervace

Rok	Název
2021	Cheb
	Jihlava
2022	Mikulov
	Litoměřice
2023	Kroměříž
	Hradec Králové
2024	Olomouc
	Moravská Třebová
2025	Štramberk
	Tábor

Mimořádné zlaté mince 10 000 Kč

Rok	Datum	Výročí	Název
2021	15. 9. 921	1100	† kněžna Ludmila

Obchodní mince – dukáty

Rok	Hodnota	Výročí	Název
2023	1	100	Zahájení vydávání svatováclavských dukátů
2025	1, 2, 5, 10	700	Zahájení ražby prvních českých zlatých mincí Janem Lucemburským